

OBČINA KOMEN
župan

Številka: 007-0005/2022-8
Datum: 6. 10. 2022

OBČINA KOMEN OBČINSKI SVET

Na podlagi 30. člena Statuta Občine Komen (Uradni list RS, št. 80/09, 39/14, 39/16) vam v obravnavo in sprejem pošiljam

Predlog Odloka o razglasitvi cerkve sv. Jurija v Komnu in cerkve sv. Katarine v Kodrethih za kulturna spomenika lokalnega pomena – druga obravnava

Obrazložitev:

Občinski svet Občine Komen je predlog Odloka o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Občine Komen obravnaval na 20. redni seji, dne 8. 6. 2022 in ga sprejel na prvi obravnavi. Sprejet je bil sklep, da se pisno pozove vse vaše skupnosti na območju katerih so cerkve, ki so navedene v predlogu predmetnega odloka, da podajo svoje morebitne pripombe na besedilo.

Občina Komen je v postopku sprejemanja odloka posredovala predlog odloka v seznanitev vsem lastnikom predlaganih spomenikov in jim dala možnost, da podajo svoje mnenje v zvezi z razglasitvijo. Prejeli smo predlog lastnika spomenika v Kodrethih, ki je podal pripombo v zvezi z lastništvom parcele kjer stoji zvonik in z razrešitvijo lastništva ter pripombo na opis varstvenega režima vplivnega območja. Prejeto pobudo smo posredovali na ZVKDS. V nadaljevanju podajamo njihov odgovor: »Varstvo kulturne dediščine se začne z njenim varstvom v prostoru, to je naš prvi stik z objektom varstva. Pri tem ne odloča lastništvo, ampak pravica, da se seznanimo s podobo objekta v prostoru, ki se je ohranila v času od nastanka do danes. Zato lastništvo parcel pri tem ni pomembno, zlasti pa ni v pristojnosti ZVKDS«. Pobuda ni bila upoštevana.

Predlog odloka je bil na podlagi sklepa občinskega sveta posredovan tudi vsem vaškim skupnostim, na območju katerih ležijo spomeniki, ki so predmet razglasitve. Prejeli smo pripombo Vaške skupnosti Ivanji Grad – Zagrajec, ki se ne strinja z velikostjo vplivnega območja in z restriktivnim varstvenim režimom znotraj le-tega.

Na varstveni režim vplivnega območja je bilo pri obravnavi predloga odloka v prvem branju na seji občinskega sveta podanih tudi več pripomb s strani občinskih svetnikov.

Glede na pripombo na režim vplivnega območja je ZVKDS pripravil spremembo opisa varstvenega režima, medtem ko obsega vplivnega območja ni spreminjal.

Poleg navedenih seznanitev s predlogom odloka je Občina Komen na oglasni deski občine, enotnem državnem portalu e-uprava ter na spletni strani občine objavila tudi javno naznanilo o javni objavi predloga Odloka. Na podlagi navedene objave nismo prejeli nobene pripombe.

Glede na to, da se v vmesnem obdobju pojavilo precej pomislekov glede velikosti in režima v vplivnem območju, predlagamo, da se v drugi obravnavi obravnava le cerkev sv. Jurija v Komnu in cerkev sv. Katarine v Kodrethih, saj sta obe cerkvi potrebni nujne sanacije. S sprejemom odloka omogočimo, da se obe cerkvi lahko prijavita na javni razpis Ministrstva za kulturo za kulturne spomenike, ki naj bi bil objavljen v mesecu decembru tega leta (javni razpis poteka vsaki dve leti).

Pri obravnavi predloga odloka v prvem branju je bila predstavljena pobuda Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije, OE Nova Gorica (v nadaljevanju: ZVKDS) k preimenovanju odloka, saj bi predlagan naziv odloka lahko nehote zavedel, da so to edini kulturni spomeniki v Občini Komen. Pobuda je bila upoštevana, zato se odlok preimenuje v Odlok o razglasitvi cerkve sv. Jurija v Komnu in cerkve sv. Katarine v Kodretih za kulturna spomenika lokalnega pomena.

Spremembe predloga odloka v drugem branju v primerjavi s predlogom odloka v prvem branju:

- Sprememba naziva odloka iz Odlok o razglasitvi kulturnih spomenikov lokalnega pomena na območju Občine Komen v Odlok o razglasitvi cerkve sv. Jurija v Komnu in cerkve sv. Katarine v Kodretih za kulturna spomenika lokalnega pomena.
- Črtanje naslednjih spomenikov: cerkev sv. Antona Puščavnika v Škrbini, cerkev sv. Petra v Gabrovici pri Komnu, cerkev Najdenja sv. Križa na Ivanjem Gradu.
- Sprememba opisa varstvenega režima za vplivno območje pri vseh spomenikih.
- Uporaba dvojine v vseh členih, kjer je bila uporabljena množina.
- Redakcijski popravek 4. člena – prej »lastnik«, sedaj »lastniki«.

Besedilo členov:

Besedilo členov je v prilogi.

Obrazložitev besedila členov:

K 1. členu

Določa enoti dediščine, ki se razglašata za kulturni spomenik lokalnega pomena. Za vsako posamezno enoto dediščine so določene:

- identifikacijo spomenika (ime in EŠD),
- varovane sestavine spomenika,
- lokacija spomenika,
- obseg vplivnega območja,
- razlogi, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik,
- varstveni režim vplivnega območja.

K 2. členu

Določen je splošni varstveni režim, ki velja za oba spomenika.

K 3. členu

Določen je splošni varstveni režim za notranjo opremo, ki velja za spomenika.

K 4. členu

Določena so izhodišča glede javne dostopnosti spomenikov.

K 5. členu

Obveznost pridobitve kulturnovarstvenih pogojev in kulturnovarstvenega soglasja za spomenika določa Zakon o varstvu kulturne dediščine. Ker gre za osnovni ukrep za zagotavljanje varstva, je to v odloku ponovno zapisano.

K 6. členu

Določen je organ, ki izvaja nadzor nad izvajanjem odloka.

K 7. členu

Prvi odstavek ureja vpis spomenika v zemljiško knjigo. V drugem odstavku je eksplicitno navedeno, da se v zemljiški knjigi ne zaznamujejo parcele v vplivnem območju. Praviloma se zaznamujejo tiste parcele v vplivnem območju, na katerih se uveljavlja predkupna pravica. Ker se nobena parcela vplivnega območja ne zaznamuje v zemljiški knjigi, je to zaradi jasnosti v odloku nedvoumno navedeno.

K 8. členu

Določa začetek veljavnosti odloka.

Občinskemu svetu Občine Komen predlagam, da sprejme odlok v predlagani vsebini.

Pripravil(a):
Soraja Balantič
višja svetovalka III

mag. Erik Modic
župan

Priloga/e:

- predlog odloka – druga obravnava,
- predlog sklepa.

Na podlagi 13. člena Zakona o varstvu kulturne dediščine (Uradni list RS, št. 16/08, 123/08, 8/11 – ORZVKD39, 90/12, 111/13, 32/16 in 21/18 – ZNOrg) in 16. člena Statuta Občine Komen (Uradni list RS, št. 80/09, 39/14, 39/16) ter predloga Zavoda za varstvo kulturne dediščine št. NG-0112-1/2021-O/O z dne 7. 7. 2021 je Občinski svet Občine Komen na _____. redni seji dne _____ sprejel

OD L O K
o razglasitvi cerkve sv. Jurija v Komnu in cerkve sv. Katarine v Kodretih
za kulturna spomenika lokalnega pomena

1. člen

Za kulturna spomenika lokalnega pomena (v nadaljnjem besedilu: spomenik) se razglasita naslednji enoti dediščine:

EŠD	3763
Ime enote:	Komen – Cerkev sv. Jurija
Lokacija:	Spomenik obsega nepremičnine: parcela št. 123/4, k.o. Komen, stavba št. 636, 637, k.o. Komen.
Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev:	<p>Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik, so:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Monumentalen objekt s stopnišči je lociran na dvignjenem platoju nad trgom, križiščem cest in predstavlja pomembno prostorsko dominantno. - Župnija Komen velja za eno najstarejših župnij na Primorskem, njeni začetki morda segajo že v 10. ali 11. stoletje, ko je bil tukaj sedež edine pražupnije za goriški del Krasa, cerkev se v pisnih virih prvič posredno omenja 1247. - O srednjeveški cerkvi danes pričajo številne spolije v zidovih današnje zakristije, ladje in kamnitega portona, predvsem pa ohranjen gotski prezbiterij, katerega šivani kamniti vogali so na več mestih označeni s kamnoseškimi znaki, ki gradnjo komenskega prezbiterija postavljajo v čas okoli leta 1470 in ob bok najpomembnejših gradbenih nalog tistega časa na Vipavskem in Krasu (Štanjel, Podnanos, Vipava) oz. se navezujejo na t.i. kranjsko-škofjeloško skupino. - Oblikovanost notranjščine cerkve kot široke, z zrcalnim stropom s sosvodnicami krite dvorane, ki jih členijo plitve, na zunaj neizstopajoče niše, med katerimi stojijo plitvi pilastri, je eden zgodnejših primerov beneškega poznobaročnega klasicizma na območju nekdanje Goriške škofije, kjer je ukinitev oglejskega patriarhata leta 1751 in ustanovitev goriške nadškofije 1752 sprožil val duhovne, umetnostne in kulturne prenove. Tip sakralnega prostora, kot ga vidimo v cerkvi sv. Jurija v Komnu, in se je kasneje razširil po vsem Krasu, Posočju in Vipavski dolini ter vztrajal do konca 19. stoletja, je razvil Giorgio Massari, na Goriškem pa ga je razširil arhitekt Michele Bon s svojo delavnico. - Cerkev hrani bogato baročno, poznobaročno in kvalitetno novejšo opremo: baročno intarzirano zakristijsko omaro iz leta

	<p>1742, baročni umivalnik iz črnega marmorja v zakristiji, kamnita kropilnika ob stranskem vhodu v cerkveno ladjo, lesen poslikan Božji grob, 5 oltarjev s slikami in kipi, kaneliran krstni kamen v prezbiteriju, obhajilno mizo, inkrustirano baročno kustodijsko omarico v steni prezbiterija, procesijsko omaro z baročnim voščenim kipom Device Marije z Detetom, Kvaternikova ambon in daritveni oltar, križev pot iz leta 1928, pozno-baročno marmorno prižnico z lesenim baldahinom, medeninast lesteneč v ladji, lesene baročne rezljane klopi v ladji, leseno baročno rezljano korno klop pod pevskim korom, spovednici s slikama Toneta Kralja, kamnit kropilnik v obliki školjke in niša krstnega kamna s kamnitim šilasto zaključenim okvirjem in kovano ograjo pod korom, baročno razpelo s Križanim, kamnita kropilnika na slopih pod korom, pozno-baročno orgelsko omaro iz leta 1755, prvotna lesena vrata z okovjem, zvonove in urni mehanizem.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Celovita poslikava notranjščine, ki jo je med leti 1898 in 1901 izvršil goriški slikar in restavrator Clemente del Neri sodi med obsežnejša in kvalitetnejša dela mojstra, ki je v obdobju med 1889 in 1942 poslikal preko 100 cerkva na Goriškem.
<p>Varovane sestavine:</p>	<p>Spomenik se razglasi z namenom, da se zagotovita njegov nadaljnji obstoj in celovitost ter ohranijo naslednje varovane sestavine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stavba v celoti s tlorisnim in višinskim gabaritom, konstrukcijsko zasnovo in gradivom, strešno konstrukcijo, kritino, arhitekturnimi členi, kompozicijo fasade, gradivom, barvo in strukturo fasade, likovnimi prvini in fasadnimi detajli, stavbnim pohištvo in poslikavami, vključno s prvotnimi ometi in morebitnim še neodkritimi poslikavami. - Notranjščina cerkve s funkcionalno zasnovo in oblikovanostjo, vključno z načinom obdelave prostorov in materiali, štukaturami, prvotnimi ometi, poslikavo Del Nerija in morebitnim še neodkritimi poslikavami. - Od opreme se varuje: baročna intarzirana zakristijska omara, baročni umivalnik iz črnega marmorja v zakristiji, kamniti kropilniki, Božji grob, 5 oltarjev s slikami in kipi, krstni kamen v prezbiteriju, obhajilna miza, kustodijska omarica v steni prezbiterija, procesijska omara s kipom Device Marije z Detetom, ambon in daritveni oltar, križev pot iz leta 1928, prižnica, medeninast lesteneč v ladji, lesene baročne rezljane klopi v ladji, lesena baročna rezljana korna klop pod pevskim korom, spovednici, niša krstnega kamna s kovano ograjo, baročno razpelo s Križanim, orgelska omara, zvonovi in urni mehanizem. - Varujejo se arheološke plasti v cerkvi in ožji okolici. - Varuje se javni prostor neposredno ob cerkvi na J strani in vzpostavljena povezava s spodnjim platojem oziroma naseljem.
<p>Opis vplivnega območja:</p>	<p>Zaradi zagotavljanja prostorske celovitosti se spomeniku določi vplivno območje, ki obsega nepremičnine: parcele št.: 117/2, 118, 119/1, 119/2, 121/2, 123/1, 123/2, 123/3, 3545/5, 3545/6, 3545/8, 3545/9, 3545/11, 3545/13, 3545/14, 3545/15, 3545/24, 3545/37 (del), k.o. Komen.</p>

Opis varstvenega režima za vplivno območje:	<ul style="list-style-type: none"> - V vplivnem območju morajo biti vsi posegi in raba podrejeni varovanju kvalitetnih pogledov na spomenik. - V vplivnem območju je potrebno obnovo obstoječih gradenj in novogradenj oblikovati tako, da bo cerkev ostala prostorska in vizualna dominanta.
---	---

EŠD	3572
Ime enote:	Kodreti – Cerkev sv. Katarine
Lokacija:	Spomenik obsega nepremičnine: parcele št. 1617/3, 1617/2 (severni vrh), k.o. Kodreti, stavba št. 32, k.o. Kodreti.
Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev:	<p>Vrednote, ki utemeljujejo razglasitev za spomenik, so:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Cerkev z župniščem je umeščena na dvignjen platju ob dostopu v vas, med poselitvijo in njivsko kulturno krajino. - Cerkev, ki je bila na tem mestu zgrajena med leti 1842-1844, podaljšana in predelana pa konec 19. stoletja, ko je bil zgrajen tudi zvonik, je kljub številnim obnovam ohranila avtentično arhitekturno in oblikovno podobo. - Mogočen 27 metrov visok zvonik cerkve sv. Katarine spada med kvalitetnejša dela zidarskega mojstra Mihaela Blažka iz Lokavca, ki je v zadnji tretjini 19. stoletja izvedel mnoge predelave in pozidave cerkva in predvsem zvonikov, med katerimi z značilno kamnito zvonasto kapo izstopajo zvoniki cerkva v Kodrelih, Kazljah in Štjaku. - Cerkev hrani nekaj kvalitetnejše opreme iz obdobja od 2. polovice 19. stoletja do časa med vojnama, ohranjena pa je tudi sočasna poslikava.
Varovane sestavine:	<p>Spomenik se razglasi z namenom, da se zagotovita njegov nadaljnji obstoj in celovitost ter ohranijo naslednje varovane sestavine:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Stavba v celoti s tlorisnim in višinskim gabaritom, konstrukcijsko zasnovo in gradivom, strešno konstrukcijo, kritino, arhitekturnimi členi, gradivom, barvo in strukturo fasade, likovnimi prvinami in fasadnimi detajli, stavbnim pohištvom in poslikavami. - Notranjščina cerkve s funkcionalno zasnovo in oblikovanostjo, vključno z načinom obdelave prostorov in materiali, štukaturami, prvotnimi ometi, poslikavo in morebitnim še neodkritimi poslikavami. - Od opreme se varuje: 3 oltarje s slikami in kipi, krstni kamen, nekdanjo obhajilno mizo, svetila, procesijsko razpelo, kamnite kropilnike, kamnit umivalnik v zakristiji, urni mehanizem in zvonove. - Varujejo se arheološke plasti v cerkvi in ožji okolici. - Varuje se veduta na objekt ob vstopu v vas.
Opis vplivnega območja:	Zaradi zagotavljanja prostorske celovitosti se spomeniku določi vplivno območje, ki obsega nepremičnine: parcele št.: 1615 (severni del), 1616/1 (severni del), 1616/2, 1617/2, 1617/4, 1617/5, 1618 (severni del), 1628, 1630/1, 1630/2, 1633, 1634, 1635, 1833/1 (severni del), k.o. Kodreti.
Opis varstvenega režima za vplivno območje:	<ul style="list-style-type: none"> - V vplivnem območju morajo biti vsi posegi in raba podrejeni varovanju kvalitetnih pogledov na spomenik. - V vplivnem območju je potrebno obnovo obstoječih gradenj in novogradenj oblikovati tako, da bo cerkev ostala prostorska in vizualna dominanta.

2. člen

Za spomenika velja splošni varstveni režim, ki določa:

- celostno ohranjanje varovanih sestavin spomenika s tlorisnim in višinskim gabaritom, konstrukcijsko zasnovo in gradivom, strešno konstrukcijo, kritino, arhitekturnimi členi, kompozicijo fasade, gradivom, barvo in strukturo fasade, likovnimi prvimi in fasadnimi detajli, stavbnim pohištvom in poslikavami, vključno s prvotnimi ometi in morebitnimi še neodkritimi poslikavami,
- celostno ohranjanje notranjščine cerkve s funkcionalno zasnovo in oblikovanostjo, vključno z načinom obdelave prostorov in materiali, štukaturami, prvotnimi ometi, poslikavo in morebitnimi še neodkritimi poslikavami,
- prepoved spreminjanja varovanih sestavin spomenika; v primeru okrnitve spomenika ali njegovega varovanega dela je treba zagotoviti povrnitev v prvotno stanje na stroške povzročitelja,
- prepoved premeščanja spomenika ali njegovih delov, razen če je premestitev nujna zaradi fizične zaščite delov spomenika,
- ohranjanje vedut na spomenik in iz spomenika na okolico,
- prepoved gradnje ali postavljanja trajnih ali začasnih objektov na ali ob cerkvi, vključno z nadzemno in podzemno infrastrukturo ter nosilci reklam ali drugih oznak, razen kadar so ti nujni za učinkovito ohranjanje in predstavitev ter delovanje dediščine,
- zagotavljanje dostopa javnosti v obsegu, ki ne ogroža varovanja spomenika, namembnosti in pravic lastnika,
- označitev spomenika s predpisano oznako, ki ne krni likovne podobe ali posameznih delov kulturnega spomenika,
- redno in strokovno vzdrževanje ter obnavljanje izvirnih sestavin in celotne arhitekture,
- morebitno osvetljevanje mora biti racionalno ter okolju in spomeniku prijazno,
- predhodno izdelavo konservatorskega načrta za večje posege v spomenik ali njegovo celovito prenavo,
- ob posegih v tlake cerkve, pod obstoječe temelje ter ob posegih v zemljinu v neposredni okolici cerkve je potrebno opraviti arheološke raziskave, s katerimi se natančneje določijo ukrepi varstva ali arheološke ostaline nadzorovano odstranijo. Arheološke raziskave obsegajo tudi poizkopavalno obdelavo arhiva arheološkega najdišča,
- v primeru izjemnega odkritja, predvsem ostankov grajenih struktur, je potrebno ostaline ohraniti ali prezentirati na mestu odkritja.

3. člen

Za notranjo opremo velja splošni varstveni režim, ki določa:

- ohranjanje notranje opreme v celoti, v njeni funkciji, izvirnosti in neokrnjenosti (v barvi, legi, materiali, obliki, strukturi, velikosti),
- dovoljeno je strokovno nadzorovano konserviranje – restavriranje izvirnih sestavin z rekonstrukcijo avtentične podobe opreme,
- izjemoma so dovoljena začasna premeščanja za razstave in druge promocije, vendar le po muzealskih standardih in s soglasjem pristojnih strokovnih služb.

4. člen

Lastniki spomenika morajo v sorazmerju s svojimi zmožnostmi javnosti omogočiti dostopnost spomenika in njegovo predstavljanje. Javni dostop ne sme ogrozati spomenika in posameznih spomeniških vrednot, zlasti ne njegove osnovne namembnosti.

5. člen

Za vse posege v spomenik in v njegovo vplivno območje, razen če zakon ne določa drugače, je treba predhodno pridobiti kulturnovarstvene pogoje in kulturnovarstveno soglasje zavoda.

6. člen

Nadzor nad izvajanjem odloka opravlja inšpektorat, pristojen za področje kulturne dediščine.

7. člen

Pristojno sodišče po uradni dolžnosti zaznamuje v zemljiški knjigi status kulturnega spomenika na nepremičninah, navedenih v 1. členu tega odloka.

Status vplivnega območja se v zemljiški knjigi ne zaznamuje.

8. člen

Ta odlok začne veljati naslednji dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

Številka:

Datum:

Župan Občine Komen
mag. Erik Modic

Občina Komen
Občinski svet
Komen 86
6223 Komen

Številka:

Datum:

Na podlagi 16. člena Statuta Občine Komen (Ur. l. RS 80/09, 39/14, 39/16) je Občinski svet Občine Komen na svoji _____ redni seji, dne _____ sprejel naslednji

SKLEP

1.

Sprejme se Odlok o razglasitvi cerkve sv. Jurija v Komnu in cerkve sv. Katarine v Kodretih za kulturna spomenika lokalnega pomena v drugi obravnavi.

2.

Ta sklep velja takoj.

mag. Erik Modic
župan